

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 24-11-2009

Møtedato Tirsdag d. 24. november 2009 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Fritak fra politiske verv - søknad fra Monica Hauge Stiansen, FRP.....	3
Rådmannens forslag til handlingsprogram 2010-23.....	7
Budsjett for tilsyn og kontroll 2010.....	14

Punkt 69/09: Fritak fra politiske verv - søknad fra Monica Hauge Stiansen, FRP.

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 21092009
Saksnr.: 200909374-1
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Arnhild T. Egeland

Saksgang

Valg- og honorarkomiteen
Bystyret

Møtedato

10.11.2009
25.11.2009

Fritak fra politiske verv - søknad fra Monica Hauge Stiansen, FRP.

Monica Hauge Stiansen, FRP, har i e-post av 21. september i år søkt om fritak for politiske verv. Grunnen er at hun har flyttet fra kommunen.

Hun har følgende verv: Medlem i styret for Torkelsmyra skole, varamedlem i styrene for Steinerskolen og Oddemarka skole, dessuten varamedlem til Rajshahikomiteen, Bystyret, Destinasjon Sørlandet og Knutepunkt Sørlandet.

For Bystyret gjelder vanlige oppsykksregler. Valg til Destinasjon Sørlandet gjøres av Kommunalutvalget og valg til Knutepunkt Sørlandets representantskap gjøres av Bystyret, mens Valgkomiteen velger til skolestyrene og Rajshahikomiteen.

Nåværende sammensetning:

Torkelsmyra skole:	Medlem: <i>Monica Hauge Stiansen, FRP</i>	Varamedlem: Helene Fredheim, FRP
Steinerskolen:	Bjørnar Knapstad, AP	<i>Monica Hauge Stiansen, FRP</i>
Oddemarka skole:	Helene Fredheim, FRP	<i>Monica Hauge Stiansen, FRP</i>

Rajshahikomiteen:

Medlemmer

1. Antonsen, Charlotte, AP, leder
2. Kristiansen, Steinar, KRF, nestl.
3. Vige, Dag, V

Varamedlemmer:

1. Aligas, Faisal, H
2. *Stiansen, Monica, FRP*
3. Corneliussen, Gerd, PP

Destinasjon Sørlandet:

Medlemmer

1. Dørum, Elfie, AP
2. Lund, Hans Otto, H

Varamedlemmer

- For nr. 1: 1. *Stiansen, Monica, FRP*
For nr. 2: 1. Godtfredsen, Ole KRF

Knutepunkt Sørlandet – representantskapet:

Medlemmer

1. Sørensen, Per Sigurd, H
2. Hansen, Inger Skeie, H
3. Lund, Hans Otto, H

4. Kristiansen, Jørgen, KRF
5. Sødal, Harald, KRF
6. Stray, Bjørg, KRF

7. Gundersen, Mette, AP
8. Blattmann, Trond H., AP
9. Henriksen, Kari, AP

10. Rasmussen, Rune W. FRP
11. Østeby, Per Chr., FRP
12. Andersen, Sissel, FR

13. Hageland, Harald, SV

14. Vige, Dag, V

15. Larssen, Eivind, PP

16. Kleppe, Vidar, DEM

17. Nilsen, Julie, SP

Varamedlemmer

For nr. 1,
2 og 3:

1. Frivold, Cecilie J., H
2. Saga, Espen, H
3. Hansen, Ellen Skeie, H
4. Fjell, Axel, H

For nr. 4,
5 og 6:

1. Frigstad, Lillian, KRF
2. Losnegaard, Magne KRF
3. Kristiansen, Steinar, KRF
4. Skaara, Grete K., KRF

For nr. 7,
8 og 9:

1. Langeland, Eirik D., AP
2. Jæger, Ingrid B. W., AP
3. Alason, Abdullahi M. AP
4. Dehghan, Maryam Z. AP
5. Hopland, Leif Oskar, AP

For nr. 10,
11 og 12:

1. Utsogn, Tor S., FRP
2. Fredheim, Helene FRP
3. Helland, Beate, FRP
4. Flørnes, Alf S. A., FRP
5. *Stiansen, Monica FRP*

For nr. 13

1. Fjermeros, Halvor, RV
2. Drange, Mona, SV

For nr. 14:

1. Bekkenes, Astrid, V
2. Stavenes, Jan K., V

For nr. 15:

1. Tangstad, Steinar, PP
2. Kvitli, Solveig, PP

For nr. 16

1. Messel, Olaf, DEM
2. Olsen, Aase M., DEM

For nr. 17:

1. Møller, Tom Chr., MG
2. Thorsen, Mira S., MG

Bystyret:

Varamedlemmene fra og med nr. 7 Martin Johansen i FRP's gruppe, til og med nr. 11 Dimitre Arnaoudov, rykker alle opp en plass. Nytt varamedlem nr. 12 blir Geir Haaberg.

Det er Kommunelovens § 15.1 som er aktuell ved utflytting av kommunen: "...Hvis tap av valgbarhet skylkes registrert utflytting fra kommunen eller fylkeskommunen for to år eller mindre, trer vedkommende ut for den tid utflyttingen varer." I dette tilfellet er det ikke sagt noe om midlertidig utflytting eller muligheter for tilbakeflytting, så fritak/nyvalg må gjelde for resten av denne valgperioden.

Forslag til vedtak:

1. Søknad fra Monica Hauge Stiansen, FRP, om fritak fra politiske verv i kommunen for resten av denne valgperioden imøtekommes.

2. **Valgkomiteen velger:**

Torkelsmyra skole: Nytt medlem: .....

Steinerskolen: Nytt varamedlem: .....

Oddemarka skole: Nytt varamedlem: .....

Rajshahikomiteen: Nytt varamedlem nr. 2: .....

3. **Kommunalutvalget velger:**

Destinasjon Sørlandet: Nytt varamedlem for nr. 1: .....

4. **Bystyret velger:**

Knutepunkt Sørlandet: Nytt varamedlem nr. 5 for FRP's gruppe:.....

Bystyret:

Varamedlemmene fra og med nr. 7 Martin Johansen i FRP's gruppe, til og med nr. 11 Dimitre Arnaoudov, rykker alle opp en plass. Nytt varamedlem nr. 12 blir Geir Haaberg.

5. Nyvalg/opprykk gjelder for resten av inneværende valgperiode.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arnhild T. Egeland
Skr.

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Punkt 70/09: Rådmannens forslag til handlingsprogram 2010-23

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll sektor 5.2

Saksprotokoll sektor 2 barnehage

Saksprotokoll sektor 5

Saksprotokoll sektor 3

Saksprotokoll sektor 4

Saksprotokoll Kirkelig Fellesråd

Saksprotokoll sektor 1

Saksprotokoll sektor 6

Saksprotokoll sektor 7 skole

Dato: 04.11.2009
Saksnr.: 200903192-20
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen, Randi Bentsen og Terje Fjellvang

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	24.11.2009
Formannskapet	02.12.2009
Bystyret	17.12.2009

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2010-2013

Sammendrag:

1. Forutsetninger

Rådmannens forslag til handlingsprogram for perioden 2010 - 2013 bygger på de forutsetninger og prioriteringer som fremgår av vedtatt handlingsprogram for perioden 2009 – 2012, samt vedtatt kommuneplan 2005-2016.

Regjeringen legger opp til reell vekst i de frie inntektene i 2010 på 4,2 mrd. kr, tilsvarende 1,6 pst. Veksten er regnet fra anslaget på kommunesektorens inntekter i 2009 i revidert nasjonalbudsjett 2009.

Veksten i de frie inntektene på 4,2 mrd. skal blant annet dekke:

- 1,5 mrd. kr. i merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen
- 230 mill kr til forebyggende helse
- Oppfølging av omsorgsplan 2015
- 400 nye årsverk i kommunens barnevern
- Styrking av skolen

I tillegg økes overføringene til kommunesektoren for å styrke barnetrinnet og leksehjelp i SFO.

Regjeringen har imidlertid svekket finansieringsordningen for særlig ressurskrevende brukere. På landsbasis utgjør dette 300 mill kr.

Rådmannen foreslår omtaksering av eiendomsskattegrunnlaget med virkning fra 2011. Eiendomsskattegrunnlaget foreslås økt med 10 % i 2010 i tråd med vedtatt handlingsprogram.

Finansuroen i 2008/2009 medførte at kommunens økonomiske stilling ble svekket. Kommunefondet hadde negativ avkastning i 2008, og bidro til at fondsreservene ble redusert vesentlig. Situasjonen for kommunesektoren er endret dels ved at verdensøkonomien er bedret i løpet av inneværende år samt ved at staten bruker kommunene som et redskap i finanskrisen (jfr. tiltakspakkene).

2. Hovedlinjer i handlingsprogrammet

Bystyret har i kommuneplanen vedtatt følgende satsingsområder:

- Landsdelsenter og regional utvikling
- Vekst og verdiskaping
- Levekår og livskvalitet
- Bærekraftig utvikling

Disse bygger opp om visjonen *Vi tror på muligheter!* Forslag til handlingsprogram viser en prioritert oppfølging av satsingsområdene.

Selv med de begrensninger som ligger i de økonomiske rammebetingelsene er det muligheter for å jobbe videre i forhold til de langsikte målene i kommuneplanen.

For å utvikle en robust landsdel som er konkurransedyktig med andre regioner er det nødvendig å styrke samarbeidet med regionale aktører i Agder. Kristiansand deltar sammen med Arendal kommune og med fylkeskommunene i "Regionplan Agder 2020". Hovedmålet med planarbeidet er å skape en helhetlig politikk for Agder basert på samarbeid og partnerskap. Regionplanen kan være med å tydeliggjøre Kristiansands rolle og bidra til utvikling av landsdelen.

Forslag til arealstrategi for kommunene i Kristiansandsregionen er under slutføring. Arealbruk og transport vurderes samlet med hensyn til utbyggingsområder for bolig og næring og for bevaring av grøntområder. Arealstrategien skal samordnes med den pågående kommuneplanrevisjonen, og følges opp ved at det lages felles utbyggingsprogram for bolig og næring.

Som landsdelsenter har Kristiansand et særlig ansvar for å tilrettelegge for utvikling av de regionale kulturinstitusjonene slik at det etableres viktige arenaer for hele Sørlandet. Kommunens andel av finansieringen av nytt teater- og konserthus er innarbeidet. Rådmannen har i tillegg foreslått en gradvis økning i driftstilskuddene til brukerinstitusjonene. Ishall og flerbrukshall på Idda ferdigstilles i 2011 og er et viktig bidrag til å styrke Grimområdet. Det arbeides med å få realisert et aktivitetssenter ved Bystranda og det legges til grunn at dette prosjektet står ferdig i 2013. Kultursektorens ramme øker med over 22 mill kr fra 2009 til 2013.

Tall Ships Race`s arrangeres i 2010 og vil gi omfattende markedsføring av Kristiansand og Sørlandet. Den kommunale bevilgning er på totalt 6,7 mill kr (2006-2010).

Sørlandet er i en suveren posisjon når det gjelder å utvikle virksomheter og skaper verdier av fornybar energi og miljøteknologi. Kristiansand kommune vil ta lederskap i dette arbeidet. Det forutsetter at kommunen spisser den næringspolitiske satsingen de neste årene. Kommunen vil satse på utvikling og profilering av næringsutvikling innen dette området.

Energiprogrammet har vært vellykket i Kristiansand. Rådmannen foreslår derfor en utvidelse av dette programmet, samt et nytt program i samarbeid med ENOVA.

I 2010 forventes det full barnehagedekning i Kristiansand ved etablering av midlertidige plasser. Det legges opp til at midlertidige plasser erstattes i løpet av perioden. Det bygges flere nye barnehager som bidrar til økt kapasitet, men også økt kvalitet og mer rasjonell drift. Samlet sett investeres det for 270 mill kr i perioden.

Satsingen innen omsorg er fulgt opp. Det etableres 15 nye sykehjemsplasser i perioden, 20 nye omsorgsboliger med heldøgns pleie, 15 nye dagplasser på Prestehøia sykehjem, etablering av Storebølgen med 8 plasser til sterk funksjonshemmede ungdommer, samt 5 nye PUH-boliger. Samlet sett styrkes driftsrammen til omsorg fra 2009 til 2010 med om lag 22,5 mill kr dels ved nytiltak og dels ved omprioriteringer internt i sektoren.

Kommunen har fortsatt særlige levekårsutfordringer. Kristiansand boligsselskap KF legger opp til å kjøpe om lag 12 boliger for vanskeligstilte (i 2010) og det er innarbeidet driftsmidler til oppfølging av 20-25 bostedsløse, men det er fortsatt betydelige utfordringer på dette området.

Det er de siste ti årene brukt over 1 milliarder kr på nye skoler og oppgradering av skoler i Kristiansand. Denne satsingen fortsetter og er de neste fire årene beregnet å koste 334 mill kr. Oppgraderingen av bygningsmassen vil også gi et betydelig bedre tilbud til elevene, og et bedre arbeidsmiljø for de ansatte som jobber der.

Høyt investeringsnivå og dermed økende rente- og avdragutgifter bidrar til at det er nødvendig å foreta omprioriteringer innen driften. Netto rente og avdragsutgifter stiger med 190 mill fra 2009 til 2013. Økt pensjonsutgifter og omlegging av momskompensasjonsordningen bidrar samlet sett til en innstramning i driften på om lag 108 mill kr fra 2009 til 2013.

Ved rulleringen av handlingsprogrammet har rådmannen i utgangspunktet lagt til grunn innsparingstiltak for de fleste tjenester i 2010. Totale innsparingstiltak i 2010 i forhold til 2009 er på om lag 32 mill kr som stiger til 68 mill kr i 2013 i forhold til 2009. I dette ligger en økning i kravene på helse- og sosialsektoren (omsorg er skjermet) og en lette på skoleetaten. Det er foretatt omprioriteringer i løpet av prosessen og det betyr f.eks at omsorgstjenesten og kultursektoren styrkes.

3. Hovedgrep for å oppnå balanse i budsjettet

Hovedlinjene i vedtatt handlingsprogram følges i stor grad opp.

Høyt investeringsnivå og satsing innen omsorg og kultur er muliggjort ved

- omtaksering av eiendomsskatten
- omprioritering og effektivisering av driften
- realvekst i frie inntekter

I forslag til handlingsprogram 2010-2013 er det lagt opp til følgende netto driftsresultat:

i mill kr	2010	2011	2012	2013	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	55,2	27,5	21,3	1,9	105,8
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-13,2	-13,2	-13,2	-13,2	-52,8
Finansiering av investeringer	-30,0	-5,0			-35,0
Bruk/avsetning disposisjonsfond	-12,0	-9,2	-8,1	11,4	17,9

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond samt bundet overføring av investeringsmoms fra drift til investering

Netto driftsresultat i perioden er ikke i tråd med strategien i kommuneplanen (minimum netto driftsresultat på 2% av inntektene).

Hovedutfordringen i årene framover er å oppnå et netto driftsresultat som gjør at kommunens økonomiske handlefrihet økes.

Foreliggende forslag til handlingsprogram imøtekommer fylkesmannens krav om et realistisk driftsresultat (inkludert bruk av driftsfond) som er tilstrekkelig til å finansiere renter, avdrag og nødvendige avsetninger gjennom hele handlingsprogramperioden.

4. Kritiske forhold

Skatt

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til skatteanslaget. Det er for eksempel meget stor usikkert knyttet til skatteavregningen inneværende år. Rådmannen mener imidlertid at skatteanslaget i perioden er nøkternt. Det legges til grunn statens anslag for skattevekst fra 2009 til 2010 (3,6% reelt). For årene 2010 - 2013 forutsetter rådmannen en årlig realvekst i skatt på ca 1 %.

Rente

Rentenivået har i løpet av dette året sunket, og det forventes en styringsrente på ca 1,5% ved utgangen av 2009. Gjennomsnittlig rente er i 2010 budsjettert med knapt 4,0 %. Rente på nye lån er budsjettert med forventet 3-mnd rente de aktuelle år. Dette gir ca 4,3 % i 2010, 4,7% i 2011, 4,9% i 2012, og 5,0% i 2013. For eksisterende lånegjeld er kjente vilkår pr i dag benyttet. Det er ikke lagt inn sikkerhetsmargin for eventuelle renteøkninger utover i perioden. Med en netto lånegjeld (brutto lånegjeld ekskl. lån til avgiftsfinansiert virksomhet og formidlingslån) på omlag 3,6 milliarder i 2009 stigende til 4,7 milliarder i 2013, er Kristiansand kommune sårbar for endringer i rentemarkedet.

Avkastning

Andelen aksjer i energiverksfondets portefølje ble i 2. tertialrapport 2009 foreslått redusert fra 25 % til 20 %, med tilsvarende økning av andelen omløpsobligasjoner. Dette ble gjort for å redusere den kortsiktige risiko. Konsekvensen er en reduksjon i det langsiktige avkastningsmålet til en forventet årlig realavkastning på 3,5 %. Disse forutsetningene er lagt til grunn for dette handlingsprogrammet. Inneværende år antas det at målet nås. I 2008 var det en realavkastning på minus 7,8%. Siden oppstart har fondet hatt en årlig realavkastning på 0,7 %.

Finansiering av nytt teater- og konserthus, Kilden

Kristiansand kommune har sammen med Vest-Agder Fylkeskommune og Cultiva sikret lokal finansiering av nytt teater- og konserthus som planlegges ferdigstilt i 2011. Staten har vedtatt å bidra med 408 mill kr i perioden 2008-2015. Periodiseringen av bidraget er ikke avklart. Dersom bidraget kommer senere enn forutsatt, vil eierne (Kristiansand kommune 80% og Vest-Agder 20%) måtte dekke ekstrakostnader i form av midlertidig finansiering. I forslag til statsbudsjett for 2010 er det innarbeidet et tilskudd fra staten på 64 mill kr. Dette er lavere enn det som er lagt til grunn i vedtatt handlingsprogram.

Å holde budsjetttrammene

Presset på mange av tjenestene er stort. Flere av sektorene sliter med å holde virksomheten innenfor budsjetttrammen for 2009. Det er betydelig utfordringer innen omsorg. Veksten i befolkningen i de aktuelle aldersgruppene medfører fortsatt press på tjenesten. Det vil medføre betydelige utfordringer å holde virksomheten innenfor rammen. Lav arbeidsledighet har bidratt til nedgang i sosialhjelpsutbetalinger. Denne besparelsen er i hovedsak omdisponert internt i sektoren for å styrke omsorgstjenesten.

Vedlikeholdsetterslep

Det er et betydelig vedlikeholdsetterslep for eiendomsmassen i Kristiansand kommune. I tillegg er det løpende vedlikeholdsbudsjettet for lavt til at bygningsmassens verdi opprettholdes. For å redusere vedlikeholdsetterslepet er det innarbeidet betydelige beløp til rehabilitering av bygninger (hovedsakelig skoler, barnehager og sykehjem). I tillegg er ordinært vedlikeholdsbudsjett økt noe samtidig som det er innarbeidet en ekstra bevilgning på 40 mill kr i perioden. Det er likevel ikke nok til at bygningsmassens verdi opprettholdes i perioden.

Veier

Budsjettet for vintervedlikeholdet ble i 2009 økt med 8,2 mill kr. til ca 19,2 mill kr. Dette ble gjort med utgangspunkt i gjennomsnittlig bruk for de siste 4 årene og prognosen for 2008. Forbruket i 2008 endte opp på 20,1 mill kr. Dersom det ikke blir flere snøfall i 2009 forventes

det balanse i henhold til budsjett. Budsjett for 2010 er foreslått til 19,7 mill kr. Risikoen for overskridelse er fortsatt tilstede. I 2007 var forbruket på hele 29,6 mill kr.

Pensjonsutgifter

Det er svært vanskelig å forutsi fremtidige pensjonsutgifter og hva som skal føres som premieavvik (forskjell mellom pensjonsutgifter og netto pensjonskostnad). Dette området er uforutsigbart og skaper ufordringer i økonomistyringen. Det er imidlertid tatt høyde for økt pensjonskostnad i perioden. Samlet premieavvik og amortisering gir en merbelastning for bykassen i 2013 på 28 mill kr sammenlignet med 2010.

5. Konklusjon og videre behandling

Rådmannen presenterer et meget stramt opplegg. Omorgstjenesten og barnehagetjenesten sliter med å holde aktiviteten innenfor budsjetttrammene inneværende år. Økt press på spesielt omsorgstjenesten som følge av endret demografi kompenseres ikke fullt ut i perioden. Presset på tjenesten vil dermed øke. Det er en stor utfordring å få realisert foreslåtte innsparinger. På den annen siden, mener rådmannen at inntektssiden er nøkternt anslått. Forslaget er i tillegg mindre avhengig av utbytte fra aksjeselskapene kommunen helt eller delvis eier.

Rådmannen vil fremme en tilleggsinnstilling før formannskapet behandler handlingsprogrammet. I tilleggsinnstillingen vil det bli gitt oppdaterte prognoser for skatt (skatteinngangen for oktober og skatteavregningen vil da være kjent), oppdaterte anslag for finansavkastningen og årsprognoser for sektorene, samt eventuelle nye vurderinger vedr. pensjonsutgiftene. Midt-Agder friluftsråd har fremmet en søknad om tilskudd til utbygging av Sandriphæia skianlegg. Av tidsmessige hensyn ble denne ikke tatt med i rådmannens forslag, men vil bli vurdert i tilleggsinnstillingen.

Stortingets behandling av statsbudsjettet vil ventelig ikke medføre vesentlige endringer i kommuneopplegget. Dersom det likevel blir vedtatt endringer i forhold til regjeringens forslag, vil rådmannen innarbeide dette i en tilleggsinnstilling.

Forslag til vedtak - Årsbudsjett 2010

1. Budsjett for Kristiansand bykasse 2010 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling, med endringer vedtatt av bystyret i møte 17. desember 2009.
2. Skatt til kommunen for inntektsåret 2010 utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
3. Eiendomsskatten fastsettes til 7 promille av justert takstverdi.
4. Kommunale eiendomsavgifter og salgs- og leieinntekter fastsettes i henhold til rådmannens innstilling.
5. Hovedutvalgene gis fullmakt å til vedta økninger i andre gebyrer og priser på varer og tjenester med inntil 3,1 prosent samlet sett.
6. Bystyret samtykker i at det opptas de lån som er ført opp i investeringsbudsjettet. Rådmannen delegeres fullmakt til å godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven §50. Rådmannen gis fullmakt til å pantsette bygg og anlegg som sikkerhet for de respektive lån. Øvre grense for kassekredittlån settes til 100 mill kr. Rådmannen delegeres fullmakt til å godkjenne rentevilkårene.

7. Rådmannen får fullmakt til å foreta sektorvis fordeling av avsetning til lønns- og prisjusteringer og eventuelt andre samleposter av mer teknisk karakter til fordeling.

Forslag til vedtak - Handlingsprogram 2010-2013

1. Handlingsprogram for perioden 2010-2013 vedtas overensstemmende med rådmannens forslag, med endringer vedtatt av bystyret i møte 17. desember 2009.
2. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året, skal som hovedregel henvises til behandling i handlingsprogrammet.
3. Barnehagebehovsplanen for perioden 2010-2013 vedtas.
4. Kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2007-2010, godkjennes med foreliggende rullering og med de eventuelle justeringer som følger av bystyrets vedtak. De prioriterte listene for ordinære anlegg, nærmiljøanlegg og lokale kulturbygg, legges som grunnlag for årets søknader om spillermidler.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykt vedlegg:

- Rådmannens forslag til handlingsprogram 2010-2013
- Kommunedelsplan for idrett og friluftsliv
- Barnehagebehovsplan

Elektroniske vedlegg:

- Forslag til betalingssatser
- Oversikt over tilskuddsposter
- Forslag til plan- og utredningsprogram
- Fakta og analyser
- Sammenligninger med andre kommuner
- Drifts- og investeringstiltak utenfor budsjettammen

Punkt 71/09: Budsjett for tilsyn og kontroll 2010

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Kristiansand, 9. sept 2009

Saksgang

Kontrollutvalget sak 29/09
Bystyret

Møtedato

03.09.2009
07.10.2009

Budsjett for kontrollutvalg og revisjon 2010

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget behandlet budsjettet i møte 03.09.09 og gjorde enstemmig slikt vedtak:

Kontrollutvalget anbefaler bystyret å gjøre følgende vedtak:

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune for 2010 vedtas med en total ramme på kr 6 218 000,-.

Bakgrunn for saken

Iht. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontroll- og tilsynsarbeid skal følge formannskapetets innstilling til bystyret.

Det er naturlig å dele det totale budsjett for kontroll- og tilsyn i to separate budsjetter, ett for revisjonen og ett for kontrollutvalget (inklusive sekretariatet).

Revisjonssjefen har utarbeidet budsjettforslag for revisjonen i 2010. Dette følger av vedlagte brev av 25.08.09 til kontrollutvalget i Kristiansand. Budsjettet for revisjon av Kristiansand kommune beløper seg til kr 4 847 000,- og omfatter finansiell revisjon, forvaltningsrevisjon og lovpålagte attestasjonsoppgaver som eksempelvis mva-kompensasjon.

Revisjonssjefen har i tillegg budsjettert tjenester som bestilles gjennom kontrollutvalget. Dette består av selskapskontroll med kr 680 000,- og møteforberedelser og møtedeltakelse i politiske møter mv. med kr 205 000,-.

KU-sekretær har utarbeidet øvrig del av kontrollutvalgets budsjett for 2010. Dette er på kr 486 000,- fordelt med kr 205 000,- på sekretariat og kr 281 000,- på kontrollutvalg for øvrig.

Samlet utgjør budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune i 2010 kr 6 218 000,-, ref oppstilling i vedlagte regneark av fra KU-sekretær.

Kristiansand, 09.09.09

Terje Osnes
KU-sekretær

Vedlegg:

Utskrift av kontrollutvalgets møteprotokoll – sak 31/2009
Oppsett budsjett 2010 av 08.09.09 fra KU-sekretær
Brev av 25.08.09 om budsjett 2010 fra revisjonssjefen

UTSKRIFT

AV

KONTROLLUTVALGETS MØTEPROTOKOLL 03.09.09

Kontrollutvalget møtte med 4 medlemmer og et varamedlem.

31/2009 Budsjett for tilsyn og kontroll 2010

Kontrollutvalget gjorde enstemmig slikt vedtak:

Kontrollutvalget anbefaler bystyret å gjøre følgende vedtak:

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune for 2010 vedtas med en total ramme på kr 6 218 000,-.

For kontrollutvalgets leder

Terje Osnes
Sekretær for kontrollutvalget

Kristiansand kommune
Budsjett for tilsyn og kontroll 2010

Alle tall er ekskl. mva.

Tekst	Budsjett	Budsjett	Regnskap
	2010	2009	2008
Fast godtgjørelse folkevalgte	86 000	81 000	89 112
Møtegodtgjørelse	77 500	74 000	63 322
Tappt arbeidsfortjeneste	9 000	10 000	1 317
Arbeidsgiveravgift	24 500	24 000	21 679
Materiell, kurs, møteutgifter mm	84 000	94 000	35 888
SUM DRIFT KONTROLLUTVALGET	281 000	283 000	211 318
Utgifter sekretariat	205 000	180 500	204 039
Honorar til revisjonen vedr. møter	205 000	153 500	214 561
Selskapskontroll utført av revisjonen	680 000	580 000	438 000
SUM EKSTERNE TJENESTER	1 090 000	914 000	856 600
REVISJONEN - regnskapsrevisjon, forvaltningsrev. mv.	4 847 000	4 665 000	4 377 000
SUM KONTROLLUTVALG OG REVISJON	6 218 000	5 862 000	5 444 918

08.09.2009
Terje Osnes
KU-sekretær

Kristiansand 25.08.09

Kontrollutvalget i
Kristiansand kommune

Del-budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Kristiansand kommune for 2010

Budsjettbehandlingen

Iht forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og tilsynsarbeid skal følge plan- og økonomiutvalgets innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker behandles (Kl. §77).

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS – møteforberedelse, deltakelse ved kontrollutvalgs- og kommunestyremøter samt fagkontakt med sekretær

Iht forskrift om revisjon plikter revisor å være tilstede i kommunestyret ved behandling av saker som har tilknytning til revisors oppdrag. Revisor deltar også ved kontrollutvalgets møter. Sekretæren for kontrollutvalget vil ha et visst behov for kontakt med revisjonen for informasjon/drøfting av saksforberedelse til møter. Revisjonens tidsforbruk til møteforberedelse og møtedeltakelse ved politiske møter samt nødvendig fagkontakt med sekretær er budsjettert til kr 205.000,-.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon - revisjonstilskudd

Det følger av KommuneLoven at kontrollutvalget skal påse at kommunen har regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Revisjonstilskuddet er basert på budsjettert tidsforbruk for 2009 til bla løpende revisjon, årsoppgjørrevisjon og alle pliktige attestasjonsoppgaver.

Forvaltningsrevisjon

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS har høsten 2008 laget forslag til en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon i kommunen for perioden 2008-2011. Planen er basert på en analyse av kommunens virksomhet mht vesentlighet og risiko. Analysen er utført av revisjonen etter bestilling fra kontrollutvalget. Planen ble vedtatt av kontrollutvalget og bystyret høsten 2008. Planen er dynamisk og behov for endringer vurderes fortløpende.

I budsjettert revisjonstilskudd for 2010 er ca. 37,5 % av tidsforbruket beregnet for forvaltningsrevisjon. Det tilsvarende ble lagt til grunn i budsjettet for 2009.

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS – utgiftsvekst fra 2009 - 2010

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS har en samlet utgiftsøkning fra 2009 til 2010 på 7,28 %.

Revisjonstilskuddet utgjør kr 4.847.000,-. Økningen i revisjonstilskuddet er på 3,9 %.

Selskapskontrollen

Selskapskontrollen er regulert i KI § 80 og forskrift om kontrollutvalg §§ 13-15. Kontrollutvalget har vedtatt at det vesentligste av selskapskontrollen skal utføres av Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS. I plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon er det gitt signaler om at det skal gjennomføres revisjon i flere selskaper med kommunal eier interesse. Mål for revisjonen vil kunne være å vurdere om selskapene drives på en slik måte at kommunens målsetting med eierskapet ivaretas på en best mulig måte. Dette kan bety gode og effektive tjenester for kommunen og kommunens innbyggere, og gi en best mulig avkastning og ivaretagelse av samfunnsansvarlig forretningsdrift. Tilskuddet på selskapskontrollen er beregnet til kr 680.000,- i 2010.

Tallbudsjett - 2010 med noter

Vedlagt følger del-budsjett for 2010 for kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen. De resterende budsjettposter, knyttet til kontrollutvalgets drift, utarbeides av kontrollutvalgets sekretær. Sekretæren fremmer også forslag til vedtak i saken.

Revisjonens tilskudd fra kommunen er beregnet etter medgått tid og en timepris tilnærmet selvkost .

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef

1 vedlegg

Vedlegg

Budsjettforslag for revisjon, selskapskontroll og revisjonens deltakelse ved politiske møter i 2010 - Kristiansand kommune

Tekst	Budsjett 2010	Note
Tilskudd Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS forberedelse, møtedeltakelse kontrollutvalg, bystyre mv.	205 000,00	1
Selskapskontrollen	680 000,00	2
Del-budsjett kontrollutvalget	885 000,00	
Revisjonstilskudd Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS *	4 847 000,00	3

*

kr 4.665.000,- var budsjett i 2009

Noter:

Note 1

Beløpet dekker revisjonens tid til forberedelse og deltakelse ved politiske møter samt et mindre beløp til fagbistand sekretariatet (5t).

Note 2

Selskapskontrollen er en ny og lovpålagt oppgave fom 2006. Selskapskontrollen skal omfatte eierskapskontroll og kan også omfatte forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalget fatter vedtak om at det skal utføres forvaltningsrevisjon, i tillegg til eierskapskontrollen, kan beløpet bli høyere.

Note 3

Revisjonstilskuddet (inkl. merverdiavgiftskompensasjonen) er beregnet til Kr 4 847 000,-. Det er lagt til grunn en utgiftsvekst på 3,9 % for 2010. Det er anslått at ca 37,5 % av budsjettertid vil medgå til forvaltningsrevisjon

Kristiansand, 25.08.09

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef